# MISCELLANEA.

1/ Linowski Aleksander,Głos dnia 19.paźdz.miany./B.m.dr.i r./. K nlb.2.-

2/ Wybranowski Rajmund,Prześwietne Zgromadzone Stany!/B.m.dr.i r./ K nlb.1.-

3/ Niemcewicz Franciszek,Mowa dn.21.Octobris,Warszawa,w druk.P. Dufour.-Str.4.-$E_{XXIII}$Str.115.-

4/ Rezolucye Rady względem materyi krakowskiey./B.m.dr.i r./ /1782/.-K nlb.3.-

5/ Bolesz Kazimierz,Głos dn.18.Octobris 1782 miany,Warszawa, w druk.P.Dufour.Str.4.-$E_{XIII}$Str.244.-

6/ Suchodolski,Głos w izbie senatorskiey dn.21.paźdz.1782 miany. /B.m.dr.i r./.-K nlb.2.-

7/ Rzewuski Adam,Głos w izbie senatorskiey dn.22.paźdz.1782 miany,Warszawa,w druk.P.Dufour.-Str.4.-

8/ Grabianka Leszczyc Jacek,Mowa do króla w sprawie Pruchnickiego. /B.m.dr.i r./-K nlb.2.-

9/ /Sokolnicki Piotr/,Odpowiedź na pismo Sokolnickiego./B.m.dr. i r./-K nlb.2.-$E_{XXIX}$Str.4.-

10/ Mycielski Aleksander,Głos w izbie poselskiey dn.2.list.1780r. /B.m.dr.i r./-K nlb.2.-$E_{XXII}$Str.652.-

11/ Bukar Adam,Głos na seymie dn.1.Septembris 1776r./B.m.dr.i r./ K nlb.1.-$E_{XIII}$Str.439.-

12/ Moszczeński Wojciech,Relacya o czynnościach Departamentu woyskowego./B.m.dr.i r./-K nlb.4.-$E_{XXII}$Str.596.-

13/ Potocki Stanisław,Mowa na sessyi seymowey dn.23.paźdz.1778r. Warszawa,w druk.P.Dufour.-K nlb.2.-

14/ Wypis z ksiąg ziemskich woiew.Mińskiego r.1779./B.m.dr.i r./ Str.V.-

15/ Czacki Michał,Mowa na seymie dn.20.Octobris 1780r./B.m.dr. i r./.-K nlb.1.-$E_{XIV}$Str.506.-

16/ Delegowani do Konstytucyi./B.m.dr.i r./.-K nlb.2.-$E_{XV}$Str.125.-

17/ Niezabitowski Jan,Memoryał do króla./B.m.dr.i r./-K nlb.2.-

18/ Kurdwanowski Kajetan,Głos na sessyi 22.paźdz.1782r.Warszawa.w w druk.P.Dufour.-K nlb.2.-$E_{XX}$Str.385.-

19/ Courtivron i Bouchu J.Nauka o gatunkach i szukaniu rudy żelazney./tylko karta tytułowa i przemowa - reszty brak/,Warszawa 1782.w druk.u XX.Schol.Piarum.-K nlb.2.-E XIVStr.433.-

20/ Kraszewski Jan Aleksander,Mowa w izbie senatorskiey dn.22.Oct. 1782r.Warszawa,w druk.P.Dufour.-K nlb.2.-$E_{XX}$Str.243/4.-

21/ Kraszewski Jan Aleksander,Przymówienie się w izbie senatorskiey dn.22.Oct.1782r.-Warszawa,w druk.P.Dufour.K nlb.2.- $E_{XX}$Str.244.-

22/ Ankwicz Józef,Głos na sessyi dn.12.paźdz.r.1782./B.m.dr.i r./ K nlb.2.-$E_{XII}$Str.160.-

23/ Rzyszczewski,Głos w izbie senatorskiey 17.paźdz.1782r./B.m. dr.i r./.-Str.3.-

24/ Prośba do JKMci od generała Małopolskiego./B.m.dr.i r./.Knlb.1

25/ /Radziwiłł Karol i Hieronim/,Pretensya domu Radziwiłłów,Warszawa,w w druk.P.Dufour.-Str.12.-

26/ Złotoliński,Prośba do króla i Stanów./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-

27/ Poniński Kalikst,Powiększenie woyska,/B.m.dr.i r./-K nlb.1.-

28/ Rewitzki,Stackelberg,Benoit,Kopia deklaracyi oddanych ministrom króla,Warszawa 1773.-K nlb.2.-

29/ Gli stati versi sciolti./B.m.dr.i r./-K nlb.2./tyczy Galicji/.-

30/ Poniatowski Stanisław August,Uniwersał zabraniaiacy koczowania ludzi z państwa Rossyjskiego./B.m.dr./1784.-K nlb.1

31/ Maria Teresa,Patent z dn.17.grudnia 1774.Lwów.-Str.9.-
32/ Rada Nieustaiąca,Ustanowienie i objaśnienie./B.m.dr.i r./Knlb.6
33/ Sanguszko Janusz Aleksander,Kopia listu ciekawego względem Ordynacyi Ostrogskiey./B.m.dr.i r./-K nlb.4.-$E_{XXVII}$Str.70.-

34/ /Ostrogska Ordynacya/,Odpowiedź przyiaciela na zarzuty.K nlb.4
35 b/ Kopia listu X-cia Prymasa r.1754. K nlb.1.
36 c/ Kopia responsu na list.-K nlb.2.- $E_{XXIII}$Str.580
37 d/ Kopia listu Marszałka do Prymasa.-K nlb.4.-
38 35/ Objaśnienie prawa wexlowego./B.m.dr.i r./-K nlb.1.$E_{XXIII}$St.216

39 36/ Sprawiedliwość./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
40 37/ /Borzymowski Jan/,Sprawiedliwość sukcessorom Borzymowskiego. /B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
41 38/ Województwo Rawskie./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
42 39/ Rezolucya interessu na seym./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
43 40/ Przeniesienie sądów ziemskich./B.m.dr.i r./.-K nlb.1.-
44 41/ Zmniejszenie expens skarbowych./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
45 42/ Użytek skarbu publicznego./B.m.dr.i r./.-K nlb.1.-
46 43/ Uwolnienie od rygoru dekretu Antoniego Chmielewskiego.K nlb.1.-
47 44/ Miasteczko Mogielnica./B.m.dr.i r./.-K nlb.1.-
48 45/ Deklaracja dla ziemi Nurskiey./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
49 46/ Warunek dla W.Łąckiego./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
50 47/ Warunek dla Korony./B.m.dr.i r./.K nlb.1.-
51 48/ Deklaracja względem Kommissyi Likwidacyiney./B.m.dr.i r./.-K nlb.1.-$E_{XV}$Str.118.-

52 49/ Porównanie prowizyi w Koronie./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
53 50/ Powiększenie kar./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
54 51/ Wystawienie nowego regimentu przez Potockiego./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
55 52/ Xięstwo Kurlandzkie,Pow.Piltyński./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
56 53/ Wojsko./B.m.dr.i r./-K nlb.2.-
57 54/ Pozwolenie sprzedarzy./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
58 55/ Projekt.Approbacya XX Missyonarzów./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
59 56/ Projekt./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
60 57/ Obmyślenie nagrody Bachmińskiemu./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
61 58/ Miasto Kraków./B.m.dr.i r./-K nlb.1.- $E_{XX}$Str.211.-
62 59/ Szkoła rycerska./B.m.dr.i r./-K nlb.2.-E
64 60/ Doniesienie de Monata./B.m.dr.i r./-K nlb.2.- $E_{XXII}$Str.527.-

Czynności Seymu w Latach ostatnich

# MOWA

## J. W. JMCI PANA

# KRASZEWSKIEGO,

GENERAŁA MAIORA w WOYSKU KORONNYM STAROSTY UŁANOWSKIEGO, POSŁA BRZESKIEGO KUJAWSKIEGO,

*iako Examinatora Dapartamentu Woyskowego, Raportuiąc D. 22. 8bris 1782. Na Seymie w Izbie Senatorskiey.*

NAYIASNIEYSZY KROLU PANIE MOY
A PANIE NASZ MIŁOSCIWY.
*y PRZESWIĘTNE ZGOMADZONE STANY.*

ALbo gdyby ſtrupieyſzałe poodzierać mogiły; owe z popiołow wſkrzeſić przyrodzoną miłość mocy y dzielności w Polakach; y cofnąć zwiniętego w ſiedmnaſtym roku y tam wyżey Zołnierſtwa liczbę do polerownego dziś w Europie Exercerunku. Albo gdyby też y niedaleko czekać iakowey Ciś z Nieba pory; przynaymniey tym czaſem do troyga tyle aukcyi kraiowego Woyſka; á dopiero taką raportować W. K. Mości Panu Moiemu Miłościwemu, ſprawę od Departamentu przez naſzę deputacyą examinowanego. Dopierożby Nas ta raportuiących unoſiła za połowę zwycięſtwa radość. Dopierożbyś W. K. Mość Pan Moy Miłościwy, nayżyczliwſzey Duſzy moiey obraz na wierzchu widział. Dopierożby wierne w roſkoſzy pląſało ſerce; donoſząc y winſzuiąc Nayukochańſzemu ſwoiemu Monarſze tyle Woyſka, tyle iedyney doſtoieńſtwa Polſkiego podpory, tego iednego granic y Religii warunku, tego iednego nayſkuteczznieyſzey bo nieboiaźliwey rady filaru, tey opoki na ktorey okoliczne nie chwieią ſię mocarſtwa; y owſzem bliſko oczu twardo ſtoią dla naſzego przykałdu y nauki . . . . Ale że inaczey „ darmo nadrachować „ niemamy ſzczęścia

)a(

)( ⁂ )(

więcey examinować; tylko 14000. kilkaſet głow Woyſko-
wych w Koronie, 4000. kilkaſet w Litwie --- --- mianuiemy
bardziey grzechem niesforności y niebacznego ſkąpſtwa (na
ktorym nie dwa razy traciliśmy) mianuiemy bardziey wſty-
dem niedoli; niż raportem: á co boleśniey, że y ta choć
mała ludu kwotka biedna ieſt bez ekwipażow Chorągwi y innych
to ieſt: namiotow, wozow &c. (iak ſię gotowemu do mar-
ſzu żołnierzowi należy) Imie honorou pełne „ Kawalerya
Narodowa „ á czaſem do naygrawania w pograniczu Sąſiedz-
kim ieſt materyą „ exercytowna bydź nie może dla odle-
głych y niepewnych między Chorągwiami ſtanowiſk y kwa-
ter „ dla nieobozowania y obcowania z nimi Jchmciow PP.
Komendyerow „ dla nuży ku umieiętności mniey pożyte-
czney przeprowadzkami „ dla niedozoru y zaniedbanego E-
xercerunku Jchmć PP. Generałow Inſpektorow na ten porzą-
dek gażami opatrzonych, dla pobłażania czyli przez ſzpary
patrzenia Jchmć PP. Departamentowych na ten ſkutek od
W. K. Mci Pana Moiego Miłościwego przeznaczonych „ dla
nieczułości Jchmć PP. Radzcow między Seymem á Seymem
przy boku Pańſkim nieuſtaiących; ktorych naturą ieſt u-
praſzać zawſze W. K. Mośći Pana Moiego Miłościwego, aże-
byś wzwyczay Sąſiadow ſwoich corocznie kampuiąc nayła-
ſkawſzemi ſwoiemi oczami paſł wierne Woyſko, toby ſię zwy-
czaiło do porządney gotowości; á W. K. Mość Pan Moy
Miłościwy do guſtu brałbyś zamiary potrzeb onegoż y wię-
kſzości.

Daruię teraz poprzyſiężoney prawdzie Woyſko Bracia moi „
Daruię y Cywilność Poſelſkiey powinności --- Bo znarowio-
nym oczom Sąſiedzkie Woyſko blaſk razem y zazdrość da-
wſzy; nie zaraz można perſwadować modeſtyą; ażeby ſię
coś ſwego; choć własnego; kiedy nietakie iak cudze; po-
dobało.

Odbieraſz Naiaśnieyſzy Panie (wiem że z żalem) ten raport
niedołężności Króleſtwa ſwoiego „ albo za pokutę grzechu
niezgody naſzey tak iak on niegdyś Jozyaſz Krol dobry dla
niedobrego ludu cierpiący --- Albo za pobudkę z wyſoko-
ści iak maſz mnożyć broń na ſtraż y puklerz Kroleſtwa
twoiego --- --- Maſz tylko tyle, ale więcey mieć możeſz Nayia-
śnieyſzy Panie tego Polſkiego Woyſka; ktore Ciebie y Two-
ię pomyślność na ramionach ſwoich piaſtować pragnie y bę-
dzie (po ſobie miarę biorę,) ktoryż naprzykład w Euro-
pie Monarcha tak małym koſztem na nodze może poſtawić
Kawaleryą, iak W. K. Mość Pan Moy Miłościwy, Narodo-
wą --- Innemu eryguiąc Kawalerzyſtę; koſztuie koń, broń,
y werbowany człek na rękę --- Waſzey K. Mci P. Moiego
Miłościw: tyle depanſu; ile Rotmiſtrz umoczy piora w kała-
marzu podpiſuiąc Towarzyſza iednego; iużci do tropu ſtoi

dwoch, koń broń y człek nieśmiertelny, cnota pewnieyſza
za urodzenie, wierność we krwi, y zdatność poiętnieyſza
(byle umiał kto nauczyć) o funduſz „ czy mało „ czy wie-
le „ trzeba ſię poſprzeczać.

*Pierwſzy ieſt.* Dałeś W. K. Mość Pan Moy Miłościwy z tego pe-
wnie przezoru Mennicę do Skarbu Rzeczypoſpolitey „ Kom-
miſsye dbało goſpodaruiąc ſami za iedneż pieniądze ſobie
doyrzą. --- Zatym idzie oſzczędność expenſy --- pieniądze w
ſzkatule, ktore Krolewſką wſpaniałość wiele koſztowały ---
daley ma Skarb ſuperatę więcey dwoch milionow. Niech-
że ſię tym goſpodarnie rozrządza y handlownie „ niechże
naprzykład Sol, Tabakę, Sukienną przynaymniey dla Woy-
ſka Fabrykę ſama dzierzy --- A ztąd milionowe dla prywa-
tnych zyſki wynikłe w publiczną kaſsę wpłynełyby; y co
rok groſzem goniąc więcey połowy na połowie awantażow
dla Rzeczypoſpolitey á wzraſtaiący funduſz dla Woyſka.

*Drugi ieſt.* Sakry Biſkupſtwom, Opactwom, Prelaturam &c. tak
drogo opłacać do Rzymu; niewidoczny fundament oprocz roz-
rzutności y niegoſpodarſtwa naſzego, za cożby tym koſzto-
wnym exakcyom drogi niewyproſtować do Skarbu fundu-
ſzowego na Woyſko.

*Trzeci ieſt.* Jeżeli na ſzczęśliwą trafię godzinę proweniencya Po-
iezuicka czyliżby niepomnożyła komputu; á potrzebną tak-
że kraiowi edukacyą młodzieży zaſtąpiłyby Klaſztory za
przyłożeniem ſię Panien Zakonnych intrat na Profeſsorow
(iak dziś) dozorem y pilnością Przeświętney Kommiſsyi E-
dukacyiney.

*Czwarty ieſt.* Nayiaśnieyſzy Panie czyliż możeſz wątpić o u-
przeymości Duchowieńſtwa za przykładem y pośrzednictwem
JJ. WW. Biſkupow iako naypierwſzych Religii y Kościoła
Zaſtępcow - - komuż ſię w głowę zmięści? żeby miłością
bliźniego (to ieſt y Nas Staroſtow co połtory kwarty pła-
cieiny) miłością Religii, Kościoła (ktorego więcey flinta za-
beſpiecza niż Brewiarz,) wſzak w oczach naſzych Epoka „
że dziś, iutro, poiutrze z nas rodzące ſię dzieci nie
będą tey wiary, w ktorey porodzili ſię y pomrą ich Oyco-
wie -- cała przyczyna Epoki; że nam flint na granicach
zabrakło . , . Możeſzże tedy Nayiaśnieyſzy Panie wątpić
po świeżym á tak przerażaiącym doświadczeniu ażeby ie-
dnym ſercem y myślą z namy nieprzyczynili ſię do funduszu
Woyſka. *Subſidium charitativum* 600000. raczysz odſtąpić W.
K. Mość Pan Nasz Miłościwy, bo to Poddaństwo y uboż-
ſi Xięża płacą z płaczem.

)2(

)( ⁂ )(

Com namienił tym czasem Nayiaśnieyszy Panie, to szczegulnie z tey pociechy, że ieszcze nie srogie losy niezostawiły Krolestwa Twoiego, bez rady y sposobu podźwignąć męstwo y siłę kraiową „ ale nie mowiłem iakoby dla pobudki y zagrzania tych; ktorzy nas świeckich podniecać powinni do podobnych á prawdziwiey pobożnych uczynkow, bo litość y miłosierdzie wstydu kraiowego znaczących „ mądrze Panuiącemu Tronowi y zgodliwey Przeświętnych Stanow Armonii zostawić tę myśl y skutki; mam sobie za świętsze błogosławieństwo.

A teraz na tym kończę; na czym służbę moią dla W. K. Mc[i] y dla Oyczyzny zacząłem „ Niech Pan Zastępow obficie szafuie sukcessa Majestatu, czerstwość y życie w naypoźnieysze lata Oyczyźnie potrzebne, nam pożyteczne.

W Drukarni P. DUFOUR Drukarza J. K. Mci y Rzeczypospolitey.